

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Nynäshamns tätort

Budget 2024

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

INNEHÅLL

1. INLEDNING	3
1.1 Uppdrag	3
1.2 Verksamhetsidé	3
1.3 Vision	3
1.4 Värderingar	4
2. STYRMODELL	4
3. MÅL FÖR 2021 - 2024	5
3.1 Miljö och samhälle	5
3.2 Service	9
3.3 Medarbetare	10
3.4 Utveckling	11
3.5 Ekonomi	11
4. FÖRUTSÄTTNINGAR	12
4.1 Invärldsanalys	12
4.2 Omvärldsanalys	14
5. BUDGET	15
5.1 Intäkter	16
5.2 Kostnader	18
6. BUDGET 2024 och ekonomisk plan 2025 - 2026	20

1. INLEDNING

Budgeten ska fastställas av direktionen före utgången av september. Till grund för budgeten ligger bland annat de ekonomiska ramar och eventuella riktlinjer som medlemskommunerna lämnat.

Med utgångspunkt från de budgetförutsättningar medlemskommunerna lämnat tar förbundet fram ett underlag till direktionens augustisammanträde då budgeten för 2024 beslutas. Underlaget utgår från behovsutredningen för 2024 vilken direktionen fastställde tidigare under året, styrkortet för perioden 2021 - 2024, separatavtal med medlemskommunerna samt det ansvar som följer av de lagstiftningar förbundet har ett myndighetsansvar inom.

1.1 Uppdrag

Förbundets uppdrag, som definieras i förbundsordningen, är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver ansvarar förbundet för de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Samtliga medlemskommuner har även lagt tillsynsansvaret vad gäller alkohol, tobak och liknande produkter, receptfria läkemedel samt sprängämnesprekursorer på förbundet.

Förbundet ska erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Förbundet ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper inom verksamhetsområdet samt delta i kommunernas krisberedskapsplanering.

1.2 Verksamhetsidé

Vi ska med hög kvalitet och effektivitet utföra de myndighetsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet som våra medlemskommuner överlätit på förbundet att ansvara för.

Genom tillsyn, rådgivning, information och förebyggande arbete ska vi tillsammans med allmänheten och det lokala näringslivet medverka till att en långsiktigt god livsmiljö säkerställs.

1.3 Vision

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är en förebild i Sverige inom arbetet med miljö- och hälsoskydd. Vi är väl kända och har stort förtroende hos allmänhet och verksamheter.

Vi växer genom samverkan.

1.4 Värderingar

Värdegrunden ska skapa en gemensam syn på de värden som är viktiga för oss. Den ska känneteckna vårt förhållningssätt gentemot varandra inom förbundet och vår omgivning.

Serviceanda

Det är lätt att komma i kontakt med förbundet. Vi ger ett bra bemötande och vägledning såväl till allmänheten som inom förbundet.

Effektivt och rättssäkert

Vi eftersträvar arbetssätt som innebär att vi utför vårt uppdrag effektivt, såväl tidsmässigt som ekonomiskt, med bibehållen hög rättssäkerhet.

Meningsfullt

Vår tillsyn och ärendehandläggning upplevs som meningsfull och skapar acceptans och förståelse.

Delaktighet

Genom delaktighet ska alla medarbetares engagemang och kunskap tillvaratas för att kontinuerligt utveckla förbundet.

2. STYRMODELL

För att använda förbundets resurser effektivt och svara upp mot uppdraget krävs en gemensam riktning och samordning. En väl fungerande styrprocess är ett stöd för arbetet med planering, styrning och uppföljning. I dokumentet *Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund*, antaget av direktionen 2014-06-16 § 23, finns en närmare beskrivning av ansvar och roller samt styrningen av förbundet.

Balanserat styrkort är den målstyrningsmodell förbundet använder i arbetet att nå visionen. Det är en modell för styrning och uppföljning som utgår från en balans dels mellan olika perspektiv dels långsiktiga och kortsiktiga mål, vilket ger förutsättningar för en helhetssyn. Förbundet har ett styrkort för hela organisationen vilket omfattar fem perspektiv:

- miljö och samhälle
- service
- medarbetare
- utveckling
- ekonomi

3. MÅL FÖR 2021 - 2024

Direktionens styrkort omfattar strategiska mål för perioden 2021 - 2024. Kopplat till respektive mål finns styrtalet och målvärden som verksamheten styrs på.

3.1 Miljö och samhälle

Perspektivet omfattar förbundets tillsynsuppdrag. Utgångspunkten är såväl nationella som våra medlemskommuners mål inom våra ansvarsområden. Förbundets har följande 12 strategiska mål för tillsynen:

Mål 1 - Miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås samt att en försämring av övriga vatten inte sker.

Framgångsfaktorer

- Enskilda avloppsanordningar ska uppfylla gällande krav på rening.
- Lantbrukare och djurhållare hanterar gödsel och kemiska ämnen enligt gällande bestämmelser.
- Informationsinsatser till fastighetsägare med enskilda avlopp samt till lantbrukare och verksamheter med djurhållning.
- Förbundet samverkar med medlemskommunerna och bedriver tillsyn på miljöfarliga verksamheter

Styrtalet

- Andel avlopp som fått tillsyn under året.
- Krav på åtgärd ska ställas inom 8 veckor vid konstaterad brist i samband med tillsyn.
- Andel lantbrukare och djurhållare som fått tillsyn under året.
- Antal riktade informationsinsatser under året.
- Andel miljöfarliga B- och C-verksamheter där tillsyn av vattenutsläpp och påverkan på förekommande miljökvalitetsnormer har utförts.

Målvärde

- Årligen 5 %.
- Årligen 80 %.
- Årligen 25 %.
- Årligen 1.
- Årligen 50 % av de B- och C-verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

Mål 2 - Utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska.

Framgångsfaktorer

- Informationsinsatser om energieffektivisering.
- Minskade utsläpp av växthusgaser.
- Miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus arbetar för att effektivisera sin energiförbrukning.

Styrtalet

- Antal riktade informationsinsatser under året till verksamheter om åtgärder för minskade utsläpp.
- Andel miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus som fått energitillsyn.

Målvärde

- Årligen 1.
- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

Mål 3 - En säker och hållbar dricksvattenförsörjning.

Framgångsfaktorer

- Tillsyn av dricksvattenanläggningar.
- Informationsarbete om grundvatten och tillgång.
- Bevaka kunskapsläge om avsaltningsanläggningar.
- Hållbarhetsperspektiv vid prövning av avlopp.

Styrtal

- Antal riktade informationsinsatser under året.
- Andel lantbruksinspektioner där information och kontroll av skyddsavstånd till råvattentäkter utförts.

Målvärde

- Årligen 1.
- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

Mål 4 - Förekomsten av miljöfarliga ämnen samt spridningen av dessa till miljön ska minska.

Framgångsfaktorer

- Farligt avfall förvaras så att utsläpp inte sker samt omhändertas enligt gällande bestämmelser.
- År 2050 är samtliga objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 utredda avseende det miljörättsliga ansvaret och för de objekt där ansvar finns har krav på avhjälpandeåtgärder ställts. Detta följer länsstyrelsens tillsynsvägledning.
- År 2075 är samtliga objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 utredda avseende det miljörättsliga ansvaret och för de objekt där ansvar finns har krav på avhjälpandeåtgärder ställts.
- Ökad samverkan med kommunerna gällande rivningstillsyn.

Styrtal

- Andel verksamheter där hantering av farligt avfall kontrollerats.
- Initiera åtgärder efter konstaterad brist inom 8 veckor.
- Antal objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.
- Antal objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.

Målvärde

- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.
- Årligen 80 %.
- Årligen 4 objekt.
- Årligen 4 objekt.

Mål 5 - Avfall omhändertas enligt avfallshierarkin.

Framgångsfaktor

- Genom information och tillsyn ska förbundet arbeta för att prioriteringsordningen i avfallshierarkin följs.

Styrtal

- Andel miljöfarliga verksamheter där tillsyn av avfallshierarkins principer kontrollerats.
- Antal riktade informationsinsatser under året till miljöfarliga verksamheter om avfallshantering.

Målvärde

- Årligen 75 % av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.
- Årligen 1

Mål 6 - Vi arbetar för att minska vår egna miljöpåverkan.

Framgångsfaktorer

- Förbundets bilar är klimatsmarta och körs ekonomiskt.
- Verka för att minska behovet av transporter.

Styrtal

- De bilar som används är miljöbilar.
- Utredda alternativa tillsynsmetoder.

Målvärde

- Samtliga inom två år.
- 2021

Mål 7 - En säker strålmiljö.

Framgångsfaktorer

- Solarium är inte tillgängliga för personer under 18 år.
- Förskolor och skolor har mätt radonhalten.

Styrtal

- Tillsyn att kommersiella solarier bara är tillgängliga för personer över 18 år
- Andel förskolor och skolor som kontrollerats avseende radon.

Målvärde

- Samtliga kommersiella solarier har fått tillsyn avseende åldersgräns inom tre år.
- Årligen av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.
 - Årligen 85 % 2021.
 - Årligen 85 % 2022.
 - Årligen 15 % 2023.
 - Årligen 15 % 2024.

Mål 8 - En god bebyggd miljö.

Framgångsfaktor

- Barn och ungdomar har möjlighet till aktiv utevistelse i skolan och förskolan.
- Särskilt fokus på att vårdboenden och bassänger har rutiner för att förebygga tillväxt av legionella.

Styrtal

- Andel skolgårdar och förskolegårdar vars tillgängliga yta kontrollerats.
- Andel vårdboenden och bassänger som kontrollerats om de har rutiner för att förebygga legionella.

Målvärde

- Inventera samtliga till 2022.
- Årligen 75% av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.

Mål 9 - Livsmedelskontrollen följer livsmedelsverkets operativa mål.

Framgångsfaktorer

- Vi följer Livsmedelsverkets instruktioner för att kunna rapportera de operativa målen.
- Vi uppdaterar Vision så att anläggningstyper stämmer och skapar sökvägar för att kunna ta ut rätt uppgifter.

Styrtal

- Andel uppfyllt för varje aktuellt mål.

Målvärde

- SLVs målvärden för aktuella mål.

Mål 10 - Minskat matsvinn på säkra sätt.

Framgångsfaktorer

- Kontroll av hantering i storhushåll och livsmedelsbutiker.
- Förbundet har tydliga kontrollunderlag.
- Ta fram metod för att rapportera utförda kontroller.

Styrtal

- Andel kontrollerade verksamheter.

Målvärde

- Samtliga under perioden 2021-2024.

Mål 11 - Ungdomars användning av alkohol och tobak minskar.

Framgångsfaktor

- Försäljning av tobak och alkohol sker inte till minderåriga.

Styrtal

- Andel försäljningsställen där kontrollköp av tobak genomförts.

Målvärde

- Årligen 75 % av samtliga försäljningsställen.

Mål 12 - Mängden illegal tobak minskar.

Framgångsfaktor

- Ursprungskontroll av den tobak som säljs.

Styrtal

- Andel av den yttre tillsynen där tobakens ursprung kontrollerats.

Målvärde

- Årligen 50 % av de som omfattas av årets tillsynsplan.

3.2 Service

Serviceperspektivet är utåtriktat och fokuserar på nyttan för våra målgrupper och relationerna till dessa. Perspektivet belyser vår verksamhet utifrån verksamhetsutövarens och allmänhetens perspektiv.

Med verksamhetsutövare menar vi de som har direkt kontakt med oss genom att de söker tillstånd hos oss eller att vi bedriver tillsyn över dem. Med allmänhet, vars välmående vårt uppdrag är att bevaka, menar vi dem som i vardagen indirekt berörs av verksamhetsutövarens aktiviteter. Det kan t ex vara restaurangens kunder eller grannen till fastigheten vars enskilda avlopp vi kontrollerat.

Förbundets har följande tre strategiska mål för vår service:

Mål 1 - Vi har hög trovärdighet.

Mål 2 - Vi har bra service.

Mål 3 - Vi ger mervärde.

Framgångsfaktorer

- Tillsyn sker i dialog.
- Enhetlig tillsynsmetodik och service.
- Rätt information på rätt plats i rätt tid till rätt mottagare.
- Beslut och skrivelser är rättssäkra och lätta att förstå.
- En bemanning som motsvarar uppdraget.

Styrtalet

- Andel ärenden som handlagts inom utlovad servicegaranti.
- Resultat från Sveriges kommuner och regioners (SKR) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar.

Målvärde

- Årligen 95 %.
- \geq NKI 75.

3.3 Medarbetare

Perspektivet omfattar hur förbundet ska uppfattas av medarbetare - såväl de som jobbar på förbundet som blivande kollegor. Medarbetarna är vår viktigaste resurs för att kunna utföra arbetet med hög kvalitet. Det är viktigt att vi är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna trivs, mår bra och kan medverka till att utveckla och fullfölja vårt uppdrag. Vi är väl kända och har gott anseende hos andra miljökontor, angränsande branscher, myndigheter och lärosäten.

För att skapa en utvecklande organisation ska vår arbetsmiljö uppmuntra till engagemang och kunskapsdelande. Vi ska kunna erbjuda ett meningsfullt och utvecklande arbetsinnehåll. En arbetsmiljö som är god ger också förutsättningar för hög trivsel och frisknärvaro och där är ett aktivt och coachande ledarskap avgörande.

Förbundets har följande strategiskt mål för medarbetarperspektivet:

Mål 1 - Vi attraherar, behåller och utvecklar medarbetare.

Framgångsfaktorer

- Ett positivt arbetsgivarvarumärke.
- Allas delaktighet i vår utveckling.
- Anpassad och långsiktig kompetensutveckling.
- Trygga medarbetare.
- Ett coachande ledarskap.

Styrtalet

- Årlig arbetsplatsundersökning.
- Sjukfrånvaro
- Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.
- Andel anställda som skulle rekommendera förbundet som arbetsgivare.

Målvärde

- Årligen: NMI \geq 75.
- Årligen: < 5%.
- Årligen: 80 %.
- Årligen: 90 %.

3.4 Utveckling

Perspektivet omfattar hur förbundets arbete ska utföras på bästa sätt. Vi har valt att använda Lean som tanke- och arbetssätt för vårt kontinuerliga förbättringsarbete. Vi skapar ökat värde i våra flöden genom att kontinuerligt arbeta med förbättringar. Vi får en kostnadseffektiv verksamhet med verksamhetsutövaren i fokus och nöjda medarbetare som har mandat att i vardagen påverka arbetets utformning och som därmed kan använda sin fulla potential till att förbättra hur förbundet uppfyller sitt uppdrag.

Förbundets har följande strategiskt mål för vår utveckling:

Mål 1 - I vardagen arbetar vi med kontinuerliga förbättringar i våra processer.

Framgångsfaktorer

- Tid avsätts för förbättringsarbete.
- God kunskap om centrala tanke- och arbetssätt i förbättringsarbete.
- En kultur som stimulerar kontinuerlig utvecklingsvilja med verksamhetsutövaren i centrum.
- Ledningens stöd för utvecklingsarbete.
- Utvecklingsarbetet tas om hand och leder till resultat.
- Aktuella processer och standards ligger till grund för förbättringsarbete.

Styrtal

- Andel medarbetare som upplever att förbättringsarbetet är en del av vardagen

Målvärde

- År 1: 75%
- År 2: 80%
- År 3: 85%
- År 4: 90%

3.5 Ekonomi

Ekonomi handlar om att fördela och prioritera tillgängliga resurser, vilka ska säkerställa att förbundet kan utföra sitt uppdrag med den kvalitet som beslutas. Samhället utvecklas kontinuerligt utifrån flera olika perspektiv och för att förbundet ska kunna följa med och vara en del i att driva utvecklingen krävs en budget som möjliggör detta.

Då resurserna är begränsade krävs att förbundet eftersträvar en kostnadseffektiv verksamhet. Det handlar såväl om att hålla hög kvalitet på budgetunderlag och taxor som att kontinuerligt jobba med utvärdering, uppföljning och prognoser. Det ska vara tydligt när avgifter tas ut och vad de omfattar.

Förbundets har följande strategiskt mål för ekonomiperspektivet:

Mål 1 - Vi har ekonomiskt resultat som möjliggör utveckling.

Framgångsfaktorer

- Kostnadseffektiv verksamhet.
- Enhetlig debitering.
- Aktivt styra verksamheten i vardagen utifrån uppföljning och prognoser.

Styrtal

- Budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar.
- Budget i balans.

Målvärde

- Årligen 2 %
- Aktuell årsbudget

4. FÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 Invärldsanalys

4.1.1 Personal

Medelåldern är låg, inga pensionsavgångar bedöms vara aktuella under 2024. En stor del av personalen är i den åldern att vi kan förvänta oss föräldraledigheter, vilket vi också sett såväl i år som föregående år. Personalomsättningen är tidigare år relativt låg, men efter pandemin har förbundet haft en betydligt högre personalomsättning än normalt inom en av avdelningarna. Bedömningen framgent är att personalomsättningen kommer att återgå till en nivå motsvarande den innan pandemin.

En bemanning och organisation som ger förutsättning för fler bra dagar på jobbet

Förbundet tar årligen fram en behovsutredning för kommande år där bemanningsbehovet beräknas för respektive perspektiv i direktionens balanserade styrkort. Under 2023 har vi utökat bemanningen med en tillfällig handläggartjänst inom livsmedelskontrollen i arbetet med att omklassa alla verksamheter som en följd av livsmedelsverkets nya modell för riskklassning.

Havs- och vattenmyndighetens (HAV) har under 2023 fört fram att samtliga enskilda avlopp i landet ska koordinatsättas som en del i den nationella tillsynsstrategin. Det för att bättre kunna prioritera tillsynen inom olika vattenförekomster och känsliga områden. Arbetet med koordinatsättningen ska vara klar 2025. Det innebär uppskattningsvis 20 000 anläggningar inom förbundets medlemskommuner då samtliga reningsdelar i en anläggning ska koordinatsättas. Det medför även att minst 7 000 nya objekt måste läggas upp i verksamhetssystemet. Förbundets bedömning är att bemanningen tillfällig behöver utökas med två tjänster till och med 2025 för att kunna genomföra uppdraget. Vår utgångspunkt är att det ska kunna ske utan att vi får ökade personalkostnader genom att erbjuda personer som behöver arbetsträning att utföra uppdraget åt oss. Därav innehåller budgeten för 2024 ingen uppräknning på grund av detta.

Andra viktiga faktorer, utöver antalet anställda, är att vi har genomarbetade sätt att utföra uppdraget. Bland annat att det finns aktuella rutiner och standards som ger förutsättningar för en effektiv handläggning med hög kvalitet, en god kompetensförsörjning och ett kontinuerligt förbättringsarbete. Förbundsplanen för 2023 och 2024 omfattar satsningar kopplat till det.

Pensionskostnader

Precis som för våra medlemskommuner ökar våra pensionskostnader kraftigt under 2023 och 2024. Budgeten för 2024 har anpassats efter den prognos vi får från KPA. Nedan är den prognos, tkr, som ligger till grund för budgeten.

4.1.2 Utveckla den upplevda servicen

Förbundet deltar i de årliga Nöjd kund-undersökningarna som Stockholm Business Alliance (SBA) genomför. Vi omfattas av tre områden: Livsmedel, Miljöbalken och Servering. Resultaten från de årliga mätningarna varierar mellan våra tre medlemskommuner, men i de sammanvägda resultaten för hela vårt geografiska område så når vi med god marginal målvärdet inom livsmedelskontrollen och serveringstillsynen.

Behovsutredningen för 2024 omfattar en satsning för att jobba med att höja resultatet i den årliga Nöjd Kund undersökningen (NKI) och miljöbalkstillsynen främst i Nynäshamns kommun. Det som utmärker de svarande i Nynäshamn jämfört med Haninge och Tyresö är att det är en stor andel enmansföretagare. Förbundet kommer särskilt satsa på riktad kontakt för att ge kunskap och bättre förutsättningar att veta vilka krav lagstiftningen ställer. Det kan handla om att ordna träffar, seminarier och informationsutskick i aktuella frågor. Sammantaget kommer det att kräva tid från handläggarna, varför förbundet budgeterar för personalkostnaderna som tillkommer.

Utveckla vår tillsynsmetodik

För att få en bättre förståelse för vad vi särskilt ska fokusera på i vårt förbättringsarbete inom serviceperspektivet har vi tidigare med externt stöd genomfört djupintervjuer med företagare i Nynäshamns kommun, träffat representanter för olika företagarorganisationer i Nynäshamns kommun samt själva ringt upp företagare för att samtala kring deras upplevelse.

Med utgångspunkt från det har vi tagit fram en handlingsplan som vi arbetar utifrån. En stor satsning som vi gjort är att särskilt utbilda alla handläggare, men även övriga anställda, inom motiverande samtalsteknik (MI). Det för att utveckla en dialogbaserad tillsyn med målet att även skapa en acceptans och förståelse för den tillsyn och prövning vi genomför och därmed också en vilja att följa de krav som följer av verksamheten. Det är ett arbete som vi gjort tillsammans med externt stöd. Budgeten för 2024 omfattar ett fortsatt arbete med MI, men även en satsning att på motsvarande sätt jobba med vår skriftliga kommunikation, vilket är en minst lika stor del av den kontakt vi har med allmänhet och verksamheter.

Lean

Vi genomför sedan flera år en stor satsning inom serviceperspektivet med införande av lean som tanke- och arbetssätt. Det är inte ett projekt som vi genomför, utan en långsiktig satsning på att förändra sättet vi utför vårt uppdrag med målsättningen att förbättra såväl våra kunders upplevda service som vår egna arbetsmiljö. Budgeten för 2024 omfattar det externa stöd vi behöver för att såväl utveckla vår egna kompetens som att få stöd i specifika förbättringsarbeten.

Digitala möjligheter i handläggningen

Digitala lösningar är något som är en självklarhet för många i dagens samhälle samtidigt som det finns de som önskar en traditionell hantering med fysiska handlingar och hantering av dessa. Förbundet måste förstås kunna erbjuda en bra service oavsett hur man vill ha kontakten med oss.

Vi ser själva fördelar med att jobba digitalt. Vi har sedan flera år en helt digital ärendehandläggning. Under 2023 har vi fått vår e-tjänsteplattform på plats vilket möjliggör för allmänhet och verksamheter att helt digitalt kunna lämna in sina ärenden till oss. Det ger också förutsättningar för att vi ska få in rätt uppgifter från början, vilket ger en snabbare handläggning till lägre kostnad. Det sista steget i kedjan är att vi inför ett digitalt arkiv. Planen för 2023 omfattar en upphandling och budgeten för 2024 licens och driftskostnader.

Vi testar lösningar för att bättre kunna jobba digitalt även i tillsynen. I dagsläget provar livsmedelshandläggarna handdatorer och digitala checklistor. Budgeten för 2024 omfattar en utökning att testa på ytterligare tillsynsområden. Ett bredare införande finns inte med.

Ovanstående åtgärder bedöms sammantaget bidra till en ökad kundnöjdhet och en bättre dag på arbetet för våra medarbetare.

4.2 Omvärldsanalys

Nationella tillsynsstrategin för miljöbalkstillsynen

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn i Sverige. Nationella myndigheter som Naturvårdsverket och Jordbruksverket har en övergripande roll. Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att säkerställa syftet med miljöbalken och därmed främja en hållbar utveckling utifrån miljömålen. Strategin innehåller aktiviteter som fördelas på olika myndigheter, bland annat de lokala tillsynsmyndigheterna såsom förbundet.

Budgeten för 2024 omfattar de aktiviteter som faller på förbundet.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndighetens (HAV) har under 2023 fört fram att samtliga enskilda avlopp i landet ska koordinatsättas som en del i den nationella tillsynsstrategin. Det för att bättre kunna prioritera tillsynen inom olika vattenförekomster och känsliga områden. Arbetet med koordinatsättningen ska vara klar 2025. Det innebär uppskattningsvis 20 000 anläggningar inom förbundets medlemskommuner då samtliga reningsdelar i en anläggning ska koordinatsättas. Det medför även att minst 7 000 nya objekt måste läggas upp i verksamhetssystemet. Minst två personer kommer rätt behöva anställas.

Förbundet budgeterar inte för några personalkostnader kopplat till det, utan räknar med att kunna erbjuda uppdrag till personer som behöver arbetsträning.

Tillsynen över avfallshanteringen inom båtlivet

Transportstyrelsen har varit ansvarig tillsynsmyndighet över avfallshanteringen på fritidsbåtshamnar, bland annat tömningsstationer för latrin. Tillsynen har inte fungerat bra, varför tillsynsansvaret flyttas över till kommunerna för att kunna samordnas med miljö-tillsynen.

Förbundet utgår i budgeten för 2024 att våra medlemskommuner lägger ansvaret på oss.

Ny riskklassningsmodell för livsmedelskontrollen

Livsmedelsverket har tagit fram förslag till ny modell för riskklassning av livsmedelsverksamheter. Den nya modellen är planerad att gälla från och med 2024, med ett övergångsår under 2023 då kontrollmyndigheterna i Sverige ska klassa om samtliga verksamheter. En av förändringarna i modellen är att kontrolltiderna minskar i det sista ledet (restaurang, butik etc.) för att istället öka i tidigare led (tillverkare, grossister etc.).

I samband med att vi under 2023 klassar om alla verksamheter kommer förutsättningarna för tillsynsuppdraget att klarna. Bedömningen är att det minskar med 30 %, vilket budgeten för 2024 tagit höjd för.

De ekonomiska förutsättningar i samhället

Förbundet påverkas förstås, liksom alla andra i samhället, av de kostnadsökningar och ändrade förutsättningar som följer av oroligheterna i vår omvärld och konjunkturen. Under 2023 ser vi att färre verksamheter startas inom de områden vi har ett ansvar. Även att antalet ansökningar som privatpersoner lämnar in förändras med färre enskilda avlopp, men fler bergvärmeanläggningar.

Förutom att vi ser färre inkommande ärenden så påverkas vi i våra egna kostnader främst med ökade lokalkostnader. De signaler vi fångat upp är att kostnadsökningarna kommer att sannolikt att avta under 2024. I budgeten har vi gjort en anpassning på bedömda ärendevolymer samt kostnadsökningar utifrån erfarenheten under 2023.

5. BUDGET

Förbundets verksamhet är delvis anslagsfinansierad genom att kommunerna betalar en medlemsavgift, men den största delen av kostnaderna täcks av avgifter som tas ut vid tillsyn och ärendehandläggning.

Vi har under flera år haft en underfinansierad budget då vi haft ett eget kapital som är större än de fem miljoner som förbundets finanspolicy anger. Det har också inneburit att vi under flera år lämnat såväl timavgiften som medlemsavgiften orörd. Budgeten för 2023 är planerat underfinansierad med 7 000 tkr. Dels för att sänka vårt eget kapital dels för att inte belasta företagarna som hanterar livsmedel med kostnaderna för den omklassning som följer av livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell. Under förutsättning att resultatet för helåret 2023 motsvarar det budgeterade har förbundet ett eget kapital om 5 825 tkr vid ingången till 2024.

Budgeten för 2024 är framtagen utifrån att förbundet ska utföra det uppdrag medlemskommunerna lagt på oss och med den kvalitet som direktionen beslutat. Utgångspunkten för budgeten är behovsutredningen för 2024 som direktionen fastställt.

Budgeten för 2024 är planerat underfinansierade med 3 600 tkr för att hantera den ökade pensionskostnaden som är specifik för 2024. Därefter blir pensionskostnaderna lägre, vilket beskrivs i kapitel 5.2. Förbundet budgeterar därmed för att ha ett eget kapital om 2 200 tkr vid utgången av 2024. Förbundets finanspolicy säger att vi ska sträva efter att ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap med tillgängliga likvida medel om minst 5 000 tkr. Syftet är att det ska finnas utrymme att hantera oförutsedda eller unika händelser, vilket förbundet bedömer att effekterna av det förändrade pensionssystemet är.

Förbundet har därutöver kostnader på 2 300 tkr som behöver finansieras. Då förbundet periodvis under flera år lämnat såväl timavgiften för tillsyn som medlemsavgiften från medlemskommunerna orörda så omfattar budgeten en anpassning av dessa utifrån förbundets kostnader för att utföra uppdraget.

Medlemskommunerna ska i samråd med förbundet ange de ekonomiska ramarna för budgeten och eventuella riktlinjer. Förbundet har haft budgetsamråd med medlemskommunerna, vilka angivit att medlemsavgiften får räknas upp med 1,3% 2024. Det innebär en ökning från 15 400 tkr till 15 600 tkr. Timavgiften för miljötillsyn samt alkohol och tobak anpassas från 1 320 kr till 1 420 kr. Timavgiften för livsmedelskontrollen anpassas från 1 490 kr till 1 560 kr.

5.1 Intäkter

Tillsyn och ärendehandläggning finansieras såväl med taxor som medlemsavgift. Inom vissa områden är det svårt att fullt ut finansiera tillsynen med avgifter. Det gäller till exempel arbetet med inventeringar, handläggning av klagomål och olika förfrågningar. Det finns också delar av tillsynen som inte får finansieras med taxor. Förbundets handläggning av remisser, servicefunktionen samt en stor del av informationsarbetet får bara finansieras med medlemsavgiften. Det är därför en förutsättning att medlemsavgiftens storlek möjliggör tillsyn även inom dessa områden för att förbundet ska kunna fullfölja det ansvar som medlemskommunerna lagt på oss.

Av samma anledning måste vi även återkommande se över såväl vårt sätt att utföra uppdraget, där lean är vårt verktyg, som våra taxor så att vi kostnadseffektivt kan möta tillsynsbehovet.

Förbundet har budgeterat för att fakturera 21 800 timmars arbete med tillsyn och prövning under 2024 att jämföra med 20 400 timmar 2023. Det beror bland annat på att övergången till efterhandsdebitering är klar och därmed ingen justering mot en tillsynsskuld. Vi planerar även för att utöka arbetet med inventering av verksamheter som omfattas av vårt tillsynsuppdrag.

Taxor för prövning och tillsyn

Förbundets taxor omfattar arbete med prövning och tillsyn. Mycket av tillsynen sker med timdebitering i efterhand, medan viss del är fast avgift för prövning och tillsyn. Under 2022 och 2023 har vi gått över till efterhandsdebitering inom hela livsmedelskontrollen samt strålskyddstillsynen. Inom miljöbalken har vi gått över till efterhandsdebitering för ungefär 1/3-del av verksamheterna. 2024 utökar vi antalet branscher som omfattas av efterhandsdebitering inom miljöbalkstillsynen.

Förbundets taxor utgår från Sveriges kommuner och regioners (SKR) beräkningsmodell. Timavgiften har justerats vid åtta tillfällen under perioden 2008 – 2023, från 750 kr till 1 320 kr per timme. Under perioderna 2010 - 2014 samt 2020 - 2022 har vi kunnat hålla timavgifterna oförändrade.

Förutom en anpassning av kända kostnadsförändringar så utgår förbundet från Sveriges kommuner och regioners (SKR) prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för att bedöma kommande års generella kostnadsökningar. PKV är avsett att användas

för kommunerna som underlag vid beräkningen av kostnaderna för löne- och prisutvecklingen i fasta löner och priser. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

PKV*2022-04-28	2021	2022	2023	2024	2025
Personalkostnad	2,0	2,4	5,9	2,8	2,7
Övrig förbrukning	4,5	4,0	2,7	2,6	2,6
Prisindex	2,7 %	2,9 %	5,0 %	2,7 %	2,7

Kommunerna får ta ut en avgift för tillsynen. Det står kommunerna fritt att finansiera tillsynen med skattemedel eller taxor. Det innebär att såväl timavgiftens storlek som självfinansieringsgraden skiljer sig åt kommunerna emellan. Konstruktionen av livsmedelstaxan förändrades nationellt år 2011, vilket innebär att denna är högre jämfört med miljöbalkens taxa. Skillnaden är att restiden inte får räknas med i tillsynstiden inom livsmedelskontrollen, vilket innebär att kostnaden för restiden ligger i timavgiften. I övrigt är innehållet i timavgifterna i allt väsentligt densamma. nedanstående tabell redovisas timavgifterna i länet gällande 2023 års taxa för miljöbalkstillsynen samt livsmedelskontrollen.

2023	Timavgift miljöbalken	2023	Timavgift livsmedelslagen
Huddinge	1 602	Huddinge	1 691
Sollentuna	1 510	Stockholm	1 600
Lidingö	1 492	Lidingö	1 595
Sundbyberg	1 468	Södertälje	1 588
Salem	1 466	Sundbyberg	1 580
Solna	1 440	Botkyrka	1 579
Nykvarn	1 426	Nykvarn	1 565
Vallentuna	1 418	Salem	1 560
Ekerö	1 400	Sollentuna	1 550
Norrtälje	1 400	Solna	1 532
Österåker	1 391	Danderyd	1 500
Nacka	1 380	Nacka	1 500
Södertälje	1 380	Södertörn	1 490
Upplands Väsby	1 329	Ekerö	1 460
Södertörn	1 320	Värmdö	1 450
Danderyd	1 300	Österåker	1 433
Järfälla	1 300	Järfälla	1 430
Sigtuna	1 300	Sigtuna	1 430
Stockholm	1 300	Vallentuna	1 400
Upplands-Bro	1 280	Upplands Väsby	1 329
Södra Roslagen	1 240	Upplands-Bro	1 290
Värmdö	1 238	Norrtälje	1 250
Botkyrka	1 126	Södra Roslagen	1 250

Medlemsavgift

Medlemsavgiften ska täcka förbundets kostnader för arbetsuppgifter som inte kan eller får finansieras med taxor. Det gäller bland annat arbete med kvalitetsutveckling, service, information, remisshantering, tillsyn och ärendehandläggning som inte är möjliga att finansiera fullt ut med tillsynsavgift eller som inte får finansieras med taxor.

Budgeten för 2024 innebär att medlemsavgiften justeras från 15 400 tkr till 15 600 tkr. Medlemsavgiften har över tid justerats enligt nedanstående tabell.

Tkr	2008	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2023	2024
Haninge	4 683	5 570	5 709	6 707	6 930	7 324	7 770	8 085	8 190
Nynäshamn	2 122	1 899	1 947	2 287	2 363	2 497	2 649	2 757	2 792
Tyresö	2 862	3 141	3 219	3 781	3 907	4 129	4 381	4 558	4 618
SUMMA	9 667	10 610	10 875	12 775	13 200	13 950	14 800	15 400	15 600

Förbundets deltagande i medlemskommunernas arbete

När förbundet bildades fördes myndighetsutövningen över till förbundet medan övrigt miljöarbete ligger kvar på kommunerna. Det gäller bland annat miljöövervakning, naturvård och kommunens egna miljöarbete. Förbundet ska därför kunna erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtagande inom miljöområdet och lämna det stöd som de efterfrågar i arbetet med fysisk planering och bygglovsverksamhet. Beroende på arbetsuppgiftens innehåll finansieras förbundets insats antingen med medlemsavgiften eller debiteras enligt överenskommelse. I dagsläget handlägger förbundet vissa bedömningar av möjlighet att lösa vatten- och avloppsfrågan i plan- och bygglovsärenden samt mätning av bakgrundsstrålning. Förbundets deltagande efterfrågas i olika projekt som medlemskommunerna driver.

Vi fakturerar medlemskommunerna för det arbete vi utför åt dem, vilket beräknas motsvara 350 timmar.

5.2 Kostnader

Förbundets kostnader utgörs till drygt 80 % av personalkostnader. Andra större kostnader är avgifter som vi betalar till medlemskommunerna för det stöd vi köper i form av ekonomi, personal, IT, telefoni och posthantering. Även lokalkostnad, hyra av fordon samt IT är större kostnader.

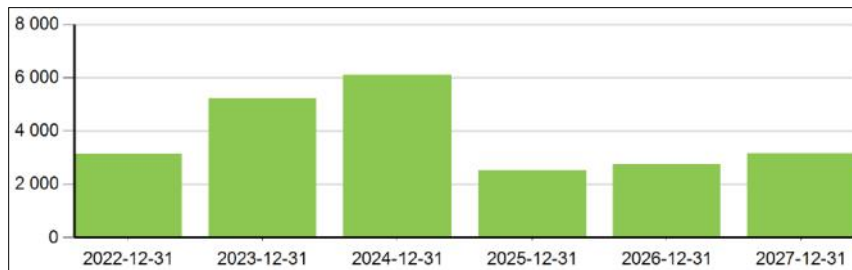
Budgeten för 2024 innebär ökade kostnader med 1 650 tkr jämfört med budgeten för 2023.

Personal

Vi ser en framgångsfaktor i att kunna erbjuda tillsvidareanställningar, vilket vi i möjligaste mån strävar efter. Redan i början på året har vi om möjligt en överanställning som motsvarar förväntad frånvaro för helåret på grund av sjukdom, VAB, nedsatt arbetstid etcetera.

Budgeten för 2024 innebär ökade personalkostnader med 1 150 tkr jämfört med budgeten för 2023. Det beror främst på förändringen av pensionskostnaderna samt

den årliga löneöversynen. Pensionskostnaderna är som högst 2024, för att sedan återgå till en nivå som gällde innan den justering som följde av det ändrade pensions-systemet. Nedan är prognosen för förbundets pensionskostnader till och med 2027.

Köp av tjänster

Förbundet köper stödfunktioner från medlemskommunerna. Från Nynäshamn köper vi ekonomi- och personalstöd. Från Haninge köper vi bland annat IT-stöd och utrustning, telefonväxel och utrustning, posthantering och tryckeritjänster. Kostnaden för dessa tjänster höjs med 17 % jämfört med budgeten för 2023. Det beror dels på kostnadsuppräknning dels på tillkommande avgifter.

Externt köper vi tjänster såsom juriststöd, revisorer, företagshälsovård, upphandling, verksamhetsutveckling samt IT-tjänster.

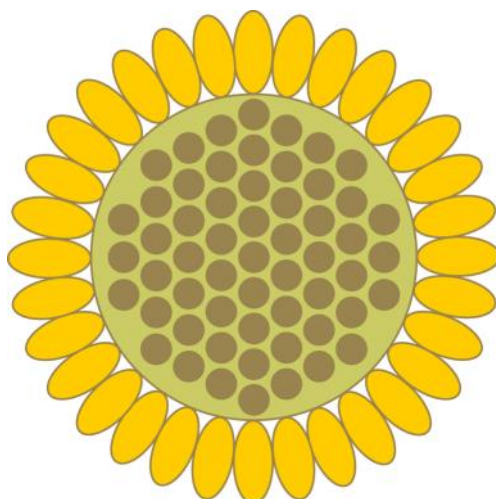
Kostnaderna bedöms totalt sett vara detsamma som år 2023.

Övriga kostnader

Lokalkostnaderna beräknas bli 15 % högre under 2023 än budgeterat. Kostnadsutvecklingen är kopplad till prisindex, vilket förändrats stort kopplat till det ekonomiska läget i Sverige och världsläget i stort. Förbundet har i budgeten för 2024 utgått från en uppräknning motsvarande PKV utöver de ökade kostnaderna för 2023.

6. BUDGET 2024 och ekonomisk plan 2025 - 2026 (tkr)

	Budget	Budget	Ekonomisk plan	
	2023	2024	2025	2026
INTÄKTER				
Livsmedelsgranskning	4 730	5 900	6 040	6 230
Miljö och hälsoskydd	18 520	21 850	22 290	22 780
Alkohol och tobak	3 400	3 650	3 750	3 890
Medlemsavgift	15 400	15 600	16 070	16 550
Övriga intäkter	50	50	50	50
Summa intäkter	42 100	47 050	48 200	49 500
PERSONALKOSTNADER				
Lön	24 800	25 800	26 400	27 100
Arbetsgivaravgifter	10 780	8 150	8 370	8 600
Pensionskostnad	3 400	6 250	2 590	2 660
Kurs och konferensavgift	550	570	590	600
Företagshälsovård	70	50	50	50
Övriga personalkostnader	300	300	300	320
Direktionen	250	230	240	240
Summa kostnader	40 150	41 350	38 540	39 570
TJÄNSTER				
Tjänster köpta från värdkommun	1 275	1 500	1 540	1 590
Externa tjänster	1 600	1 600	1 640	1 690
Summa kostnader	2 875	3 100	3 180	3 280
ÖVRIGA KOSTNADER				
Lokalhyra	2 600	3 050	3 130	3 220
Städning	300	300	310	320
Hyra/leasing kontorsmaskiner	25	20	20	20
Hyra/leasing fordon	800	600	620	630
Förbrukningsinventarier	100	125	130	130
Förbrukningsmateriel/kontorsmateriel	125	125	130	130
Facklitteratur	75	80	80	80
Analys	100	100	100	110
Avgift till intresseorganisationer	190	210	220	230
Licenser och support	1 100	1 100	1 130	1 160
Post och porto	50	50	50	50
Övriga kostnader	550	540	560	570
Investeringar	60	0	0	0
Summa kostnader	6 075	6 300	6 480	6 650
TOTALT	- 7 000	- 3 700	0	0

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

www.smohf.se